

MYRS 22.03.2022 § 50

6/04.03.01/2022

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020 Suomen rakennerahasto-ohjelma.

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 2/ OKM

Erityistavoite: 4.1

Hakemusnumero: 311402

Hakija: Oulun Yliopisto

Toteutusaika: 1.4.2022 - 31.8.2023

Toteuttamisalue: Oulun, Oulunkaaren, Haapavesi-Siikalatvan, Koillismaan, Nivala-Haapajärven, Raahen ja Ylivieskan seutukunnat

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Digitalisaation myötä syntynyt datatalous on kasvava ala Suomessa ja kansainvälisesti. Datataloudessa liiketoimintamallit perustuvat tiedon hyödyntämiseen ja käyttöön eri tavoin. Digitalisaatio tulee jatkossa vaikuttamaan yhteiskunnan rakenteisiin ja prosesseihin aiempaa enemmän. Pohjois-Pohjanmaan alueella ICT-alan osaaminen on vahvaa, mutta ihmistieteiden dataan eli ihmisen toimintaan ja vuorovaikutukseen liittyvä tutkimustieto on pääosin vielä hyödyntämättä. Tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja yritysten yhteistyötä tulee lisätä ja tiivistää, että digitalisaatioon ja tekoälyyn liittyvät uudet innovaatiot ja teknologiat saadaan siirrettyä käytäntöön ja hyödyntämään sekä aluetaloutta että alueen asukkaiden hyvinvointia.

Datatalouden kehittämiseen liittyy kuitenkin useita haasteita. Ihmistieteiden datan tietosuojaan ja muut lainsäädäntöön liittyvät asiakokonaisuudet vaativat monialaista erityisosaamista. Lainsäädännöllisten haasteiden lisäksi datan hyödyntämisen haasteet liittyvät esimerkiksi datan laadun puutteisiin sekä siihen, että datan jakamisesta saatavaa hyötyä voi olla haasteellista hahmottaa.

Hankkeen tavoitteena on tukea paikallisten pienten ja keskisuurten ICT-yritysten kyvykkyyttä hyödyntää ihmistieteiden dataa monipuolisesti osana nykyistä ja uutta liiketoimintaa. Hankkeen toteuttaa Oulun yliopiston tutkimusyksikkö LET, joka tutkii yksilöiden ja ryhmien oppimista eri oppimisympäristöissä, sekä teknologiaa hyödyntäviä oppimisen malleja ja teknologiatuettuja oppimisprosesseja poikkitieteellisesti. Oulun yliopiston LeaF tutkimusinfrastruktuuri on hankkeen keskeisin toimintaympäristö. LeaFissa voidaan tutkia eri menetelmin ihmisten toimintaa ja vuorovaikutusta. Hanke on alueen elinkeinoelämää tukevaa soveltavaa tutkimusta.

Hankkeen tavoitteena:

1) Lisätä yritysten tietoisuutta ihmistieteiden datan tuottamista mahdollisuuksista ja tätä kautta kasvattaa osaamis- ja innovaatiotoiminnan infrastruktuuria. Hanke välittää uusimman tiedon

tutkimusosaamisen perusteella, kansainvälisten verkostojen "benchmarkkaus" arvon kautta ja Leaf-infrastruktuurin tuottaman käytännön kokemuksen myötä.

2) Madaltaa kynnystä ottaa käyttöön uusia ihmistieteiden datan keruuteknologioita ja menetelmiä (mm. 360° videotaltiointi, silmäliiketutkimus, sensoridata) ja niiden fuusiointia.

3) Nostaa esiin ihmisteiden tekoälyyn liittyvää "dataosaamista", esimerkiksi datan taltiointiin, säilyttämiseen, analysointiin ja visualisointiin liittyviä mahdollisuuksia ja tällä tavoin kasvattaa osaamispotentiaalia.

4) Informoida yrityksiä dataan liittyvistä säädöksistä ja ihmistieteisiin liittyvän datan käytön eettisistä ja juridisista periaatteista.

Hankkeen toimenpiteet:

Hankkeen keskeinen tehtävä on informoida alueen pk-yrityksiä ihmistieteiden datan tiedonkeruumenetelmistä ja sen hyödyntämismahdollisuuksista uudenlaisten liiketoimintainnovaatioiden synnyttämiseen. Hanke suunnittelee ja fasilitoi osallistavat työpajat, joissa tuodaan esiin LeafFin mahdollisuudet ihmistieteiden datan keruuseen, analysointiin ja tutkimukseen sekä raportointiin. Hankkeen konkreettisina toimenpiteinä LeafF:issa järjestetään alueen ICT-yrityksille viisi osallistavaa työpajaa. Työpajoissa eri alojen asiantuntijat nostavat esiin ihmistieteiden datan käyttöön liittyviä näkökulmia.

Työpajojen teemat ovat:

- 1) Leaf – infrastruktuuriin tutustuminen, datankeruulaitteiston demoja
- 2) Datan keruu, analysointi- ja raportointimenetelmien esittely
- 3) Datatalouden liiketoimintamallit, innovaatiot ja mahdollisuudet
- 4) Ihmistieteiden datan digijäljet ja tietosuoja-asetus
- 5) Esiselvityksen yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Hanke kokoaa ja tuottaa helposti hyödynnettävissä olevaa tietoa ja tukimateriaalia yritysten ja muiden relevanttien tahojen hyödynnettäväksi jatkossa. Hankkeen tuloksena alueen yritykset saavat paremmat valmiudet hyödyntää ihmistieteiden dataa osana nykyistä ja uutta liiketoimintaa. Hankkeen toimenpiteisiin osallistuvat yritykset saavat käyttöönsä laajan kontaktiverkoston ja informaatiota siitä, kuinka ihmistieteiden datan mahdollisuuksia voi hyödyntää. Hankkeen aikana kartoitetaan myös tarvetta jatkaa liiketoimintainnovaatioiden kehittämistä. Lisäksi hankkeessa valmistellaan jatkotoimenpiteet, joilla ihmistieteiden liiketoimintainnovaatioiden yhteiskehittäminen mahdollistetaan jatkossa.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Henkilöstökustannukset:	132 992
Ostopalvelut:	12 424
Matkakustannukset:	
Kone- ja laitehankinnat:	
Muut kustannukset:	
Välilliset kustannukset:	31 919
Kustannukset yhteensä:	177 335

Kokonaisrahoitus suunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus:	124 135
Kuntien rahoitus:	
Muu julkinen rahoitus:	53 200
Yksityinen rahoitus:	
Rahoitus yhteensä:	177 335

Hankearviointi, pisteet: 32 / 60

Maakuntaohjelman kehittämisteema: KT 1 B

Valmistelija: Mari Lämsä, 040 685 4016

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 Suomen rakennerahasto-ohjelmasta.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelman erityistavoitetta 4.1. ”Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta”. Hanke on älykkään erikoistumisen mukainen ja vahvistaa alueen elinkeinotoimintaa tukevaa kehitys- ja innovaatiotoimintaa sekä lisää alueen tutkimus- ja koulutuslaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä. Hanke tukee Älykkään erikoistumisen strategian (2021-2024) painopistettä ”Uudistuva ja hyvinvoiva Pohjois-Pohjanmaa” ja maakuntaohjelman mukaista digitalisaation hyödyntämisen kokonaisuutta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.